N°. 605. 1855.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

ZONDAG 6, MAANDAG 7 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel regt daaronder begrepen.

Waarop komt het voorname argument neder, dat de [...] Helmonte aanvoert ten betooge:

dat er in Suriname geen willekeur *is*;

dat de slaven er *niet* worden geslagen, *niet* gefolterd, *niet* verkocht, *niet* vermoord;

dat hun toestand *alléén* mank gaat aan de »gewone menschelijke onvolmaaktheid«;

dat *zij zelven* niet van lot wenschen te veranderen;

dat zij geruster, veiliger en gelukkiger leven dan *wij*, die zuchten moeten onder het *brutale geweld* der Europesche wetten;

dat afschaffing der slavernij niets anders is dan »een door den drom der menigte *opgehemeld begrip*«?

Dat alles afdoende, dat alles verpletterende argument is: »als de slaven het zoo erg hebben, waarom verzetten zij zich dan niet daartegen?«

't Is bijkans belagchelijk!

Maar .... den stand van zaken in Suriname zóódanig te schilderen, als men dit thans gedaan heeft; — maar .... het grootste deel der vrije bevolking, als eene maatschappij van beulen te schandvlekken, — daartegen moet ik opkomen, als mensch, als Nederlander, als bewoner van de West-Indiën, — (ik heb er bijna al de jaren mijns levens doorgebragt) — omdat het strijdt met de waarheid, omdat het eene taal is, die in regtgeaarde Nederlandsche ooren, geen gehoor verdient, en in edele harten geen weêrklank mag vinden; — omdat het eene taal is, die, bij het gewigtig tijdstip dat de West-Indiën te gemoet gaan, door den indruk, dien zij kan doen ontstaan, meer dan gevaarlijk is, ja hoogst noodlottig kan zijn.

Suriname's ingezetenen, ik weet het, keeren iedere dusdanige beschuldiging, met een beroep alleen, op het oordeel van elk een die hen kent, en die met een gemoed, ver van partijschap of vooroordeel, hen en hunne belangen, ter beschouwing, heeft genomen. — En, — in waarheid — zoude men sterker bewijs verlangen, dan die welke opgesloten ligt in de belangrijke omstandigheid, dat te midden eener bevolking, die aan Vrijen, Indianen, Boschnegers en Negers, in het geheel p. m. 50,000 zielen telt, dat daar 40,000 zoogenaamde slaven, alle gruwelen, mishandelingen en martelingen blijven verduren, van een zoo gering aantal blanken en vrijen, zonder zich daartegen ooit te verzetten, niet alleen, maar zelfs niet het minste vertoon van verzet, tegen die wreede en onmenschelijke beulen aan den dag te leggen?

Want niemand toch zal zoo dwaas zijn dien stand van zaken in Suriname, aan de sterke magt der wapenen, of het groot gezag der wetten, die deze onbeduidende vrije bevolking. aldaar ten dienste staan, te willen toeschrijven? ....!

Is dat een *ernstig* argument?

Omdat in een tuchthuis zeven honderd weêrlooze gevangenen zich onderwerpen aan den wil van drie of vier cipiers, gesteund door welligt een tiental soldaten: zou het daarom bewezen zijn, dat de gevangenen *de vrijheid niet terug verlangen?*

Omdat soms eene Natie van millioenen zielen door een stoutmoedigen overweldiger, gesteund door een, naar evenredigheid van de sterkte des volks, slechts handvol volgelingen, onder het juk gebragt of bedwongen wordt: is het daarom bewezen, dat die Natie *niet naar* het gunstige oogenblik uitziet, *om zich van 't opgeworpen juk te ontslaan?*

Omdat een vijftal manschappen een Russisch stadje van eenige duizende zielen afloopt en er de zoons scheurt van de moeders, om geleid te worden naar de slagtbank: is het daarom bewezen, dat de moeder niet treurt over het verlies van haren zoon, dat de zoon niet vervloekt het brutale geweld, *dat de menschelijkheid met voeten durft treden?*

Kunt gij verwachten, dat veertig duizend slaven, verdierlijkt door mishandeling, aan wie *soms* zelfs het noodige stoffelijke voedsel en *altijd* dat van den geest wordt onthouden, die, in ketenen geklonken, met bloedstriemen beladen, slechts hebben leeren sidderen voor den onbeschoften en niet zelden onzedelijken arm van den *bastiaan*; in wie alle menschelijk gevoel, alle begrip van zelfstandigheid en zedelijkheid, des gronds door middel van martelingen, wordt versmoord: kunt gij verwachten dat die veertig duizend ongelukkige weêrloozen weêrstand bieden aan eenige duizende Europeanen, wier belang een ijzeren keten smeedt om den forschen arm van den neger, die over zweep, blok, schietgeweer en het gezag *niet* der wet, maar *der willekeur* gebieden?

Veertig duizend slaven zouden *kunnen* zamenspannen, om op hunne beulen te vergelden wat aan hunne vrouwen en kinderen, wat aan hen zelven is misdreven, terwijl *één woord* soms eene marteling ten gevolge heeft, onmatige arbeid de krachten zelfs van den reus uitput, onderlinge verstandhouding belet wordt en iedere klagte in de oogen van den Europeschen dwingeland eene *misdaad* is?

En omdat nu veertig duizend aldus lijdende menschen gedwee het lot verduren, dat onbarmhartige eigenaren, gesteund door de Nederlandsche wet, hun opleggen: *daarom* zou het bewezen zijn, *dat de slaven tevreden zijn, dat zij van lot niet willen veranderen, dat zij de handen kussen van den beul, die ze martelt?*

Het gezond verstand geeft het antwoord op dergelijke dwaze redenering. Helaas, dat zij dienstbaar wordt gemaakt aan de verdediging van een toestand, die, ook volgens het eenparige gevoelen der Tweede Kamer, *een vloek is voor Nederland.*

Wij toonden onlangs aan (Grondwet No. 596) door een verhaal van het gebeurde met de tin-exploitatie op Groot-Karimon hoe weinig ernst het der Regering is, wanneer zij verklaart genegen te zijn, om de particuliere industrie in Indië te bevorderen. In het jongst verschenen nommer van het *Tijdschrift voor Nêerlandsch Indie* vinden wij daarvan een nieuw en zeer treffend bewijs. Thans geldt het de bemoeijelijking van de tin-exploitatie op het eiland *Biliton.*

Wij vernemen, dat er, tusschen het Gouvernement en de ondernemers der tin-ontginning van het eiland Biliton (Z. K. H. prins HENDRIK en den baron VAN TUYLL) verwikkelingen zijn ontstaan, die van ernstigen aard dreigen te worden.

Men herinnert zich, dat het plan der exploitatie eerst schipbreuk scheen te zullen leiden op een officieel verslag van Dr. J. H. CROOCKEWITT aan den Gouverneur-Generaal, die, op last van den heer ROCHUSSEN, een onderzoek had ingesteld naar de geschiktheid van Biliton voor eene tin-ontginning, en terug kwam met het berigt, dat op het gansche eiland geen tin te vinden was. Had men in den heer VAN TUYLL niet een man aangetroffen van buitengewone geestkracht, die in weerwil van dit rapport van een deskundige, zelf naar Biliton ging en vier uren na zijne aankomst tin in overvloed vond, dan zou het den tegenstanders der partikuliere industrie in Indië gelukt zijn, de exploitatie voor goed te hebben verhinderd.

Maar de tegenstand hield niet op, toen de exploitatie beproefd werd. Zij had met allerlei openlijke en bedekte tegenwerking te worstelen. De gelegenheid zal zich nog wel eens aanbieden, om daarvan het een en ander mede te deelen.

Thans doet die tegenstand zich voor in den vorm van eenen ongehoorden eisch, die getuigt, hoe vindingrijk men is, om de ontwikkeling van het goede te verstooren.

In het kontrakt tusschen het Gouvernement en de ondernemers was onder anderen bepaald, dat zij, behalve den afstand van $^{1}/_{10}$ der zuivere winst aan den staat, ook nog verpligt zouden wezen om de onkosten te bestrijden, die de bescherming dezer onderneming den lande zou veroorzaken. Deze bescherming bestaat thans in de vestiging op het eiland van eenige beambten, één detachement van 40 militairen enz. en kost ongeveer f 20,000 's jaars. Maar door het vertier, dat op Biliton ontstaan is, als een gevolg der onderneming, vloeijen ook inkomsten (in- en uitgaande regten, verpachtingen van sommige middelen enz.) in de schatkist, die mede reeds eenige duizende guldens bedragen.

Nu is, dunkt ons, niets natuurlijker, dan dat die inkomsten eerst van de uitgaven worden afgetrokken, om te kunnen konstateren, welke onkosten uit de bescherming dezer onderneming voor den staat voortvloeijen. En toch denkt de regering er anders over, en verlangt de vergoeding van alle uitgaven, zonder deze inkomsten in aanmerking te nemen!

Wij komen later op deze gewigtige aangelegenheid terug, maar uit dit weinige blijkt reeds, hoezeer het de regering ernst is, wanneer zij verklaart genegen te zijn, om de partikuliere industrie in Indie te bevorderen.

Wat beteekent het berigt van *de Nederlander*: »*Wij* »hebben, *op verlangen* van den heer GROEN, bij de »verkiezing te *Hoorn*, het stilzwijgen bewaard?«

Voor ieder, die bekend is met de allernaauwste betrekking, welke tusschen den heer GROEN en dat blad bestaat, is dat berigt zeer raadselachtig.

Men moge zulke dubbelzinnige en, in het afgetrokkene beschouwd, nietsbeduidende verklaringen willen verdedigen met het paren van de opregtheid der duiven aan de listigheid der slangen: weinigen toch zullen daarin vinden die rondborstigheid, welke het voorname blijk is van goede trouw.

»Het stilzwijgen te hebben bewaard« is zeker niet hetzelfde als »zich niet met de verkiezing te hebben ingelaten«.

Waarom niet een kandidaat *openlijk* aanbevolen?

Om de eenvoudige reden, dat in het kiesdistrict *Hoorn* geene anti-revolutionnairen zijn.

Men vindt er *Afgescheidene Gereformeerden*; maar het getal der anti-revolutionnairen is niet noemenswaard.

De Nederlander wordt in dat kiesdistrict onder de *Afgescheidenen* niet gelezen sedert het verschil met *de Stem* plaats vond.

De stemmen, die op den heer GROEN zijn uitgebragt, konden dan ook alleen verkregen worden door aanvankelijk eene demonstratie ten zijnen voordeele uit te lokken tegen de kandidaten der overige partijen.

Middelen, zoo als vroeger door *de Nederlander* afgekeurd werden (denk aan Mr. KWAST van *Wognum*), moesten nu bij de hand genomen worden, om de eenvoudigen te doen gevoelen, dat de heer GROEN is de eenige redder des Vaderlands, wiens beeldtenis de plaats heeft ingenomen, waar vroeger de portretten der Vorsten uit het Huis van Oranje prijkten.

De heer GROEN kon toch kwalijk zich zelf in *de Nederlander* aanbevelen.

En bij de herstemming?

Wij gelooven niet dat de *Afgescheidenen* hun stem uitbragten op den heer NOLTHENIUS.

Zij deden het niet, ook al had *de Nederlander* daartoe opgewekt,

Maar slechts een klein deel, die hechtten aan de *niet*-benoeming van een *Jood*, al erkenden zij niet, dat de kandidaat der tegenpartij, in hun *oog* was een *Christen.*

Dat wist de heer GROEN even goed als wij, en daarom zal hij het niet geraden geoordeeld hebben, een woord over de herstemming te reppen.

Welk woord?

Het kon niet zijn eene aanbeveling van den heer NOLTHENIUS: want daardoor had *de Nederlander* zich gecompromitteerd.

Eerlijkerwijs *moest* het zijn eene raadgeving, om den heer VAN NIEROP te kiezen: omdat deze vroeger in *de Nederlander* werd geroemd, omdat hij bij de armenwet *dienst kon bewijzen*; maar dat zou geweest zijn eene concessie aan de constitutionnele partij; — en dat nimmer.

De Nederlander zweeg dus:
uit partijbelang;
uit verlegenheid;
uit staatkunde.

En wat is daarvan het gevolg?

Het Ministerie verkeert in den waan, dat de uitslag der verkiezing te Hoorn het jegens de anti-revolutionnaire partij op nieuw verpligt.

De constitutionnele partij heeft op *de Nederlander* geen vat.

De waarde en de invloed der anti-revolutionnaire partij hoe twijfelachtig ook, is niet verminderd.

Het zwijgen van *de Nederlander* bij de verkiezing te *Hoorn*, scheen in verband te staan met de voordeelen die de anti-revolutionnaire partij beoogt en die haar, vooral als men op de benoemingen van het Departement van Oorlog let, in den laatsten tijd niet ontgaan.

De Nederlander zegt: »Het schijnt, dat *de Grondwet* »met den feitelijken toestand van het Hervormde »Kerkgenootschap ten eenenmale onbekend is. Of maakt

»zij de miskenning van het regt eener Kerkgemeen»schap, of de verkondiging van haar eigen kerkleer »tot een onderwerp van *spotternij?*«

O neen! Noch spotternij, veel min onbekendheid. Want we meten niet met een anti-revolutionnairen maat.

Geen revolutie, noch in den Staat, noch in de Kerk.

Maar als er miskenning is van regten in den Staat, dan treden wij op tot handhaving, op gelijke wijze als wij dat zouden doen op kerkelijk gebied; d. i. *langs den wettigen weg.*

De anti-revolutionnaire partij evenwel *spot* met de kerkelijke reglementen, en bestempelt met den blaam van revolutie elke handeling van het *wetgevend gezag*, die niet naar inhoud en geest met hare beginselen of meeningen overeenstemt.

Wij willen ook op kerkelijk gebied *eerbied* voor de wettelijke verordeningen, opdat ook *aldaar* zij orde en vrijheid. Wordt door die reglementen de orde verstoord en de vrijheid verkort, dan willen wij *herziening*, ook al weder langs den *wettigen weg.*

De anti-revolutionnaire partij wil die herziening door *revolutie;* en terwijl zij bezig is, *altijd* bezig is de splinter in het oog van anderen op te merken, vergeet zij den balk, die in haar eigen oogen steekt.

Door straatrumoer en klokgelui wil zij die revolutie trachten te doen gelukken; wij hebben haar willen overtuigen, dat het hoofd van den Staat niet zeer genegen schijnt, haar daartoe de hand te reiken, maar integendeel op kerkelijk gebied en als lid derzelfde kerkgemeenschap met den feitelijken toestand niet onbekend is, zonder zich te scharen aan de zijde der regtzinnige partij.

Ds. Meijboom nam deel aan het diner ten hove, en Z. M. onderhield zich met hem langdurig, dit berigtte *het Zondagsblad.*

Het blijft dus waarheid wat we vroeger schreven, dat die omstandigheid »veelbeteekenend« was, en de gevolgtrekkingen, die wij maakten, blijven, meenen wij, al hare kracht behouden.

Waartoe, wordt welligt gevraagd, deze beschouwing over eene bloot kerkelijke zaak in een staatkundig blad?

In Nederland zijn, helaas! sedert April 1853, kerkelijke en staatkundige belangen schier niet meer van elkander te scheiden, omdat de lijn, die beider gebied moest afbakenen, dagelijks meer en meer onzigtbaar wordt gemaakt.

Welligt wordt het beter, als het waar is, wat het gerucht vermeld, dat *de Nederlander* weldra zal ophouden te bestaan.

Sints Julij 1850 is aanhoudend gepoogd, om de kerkelijke verschillen, die de Hervormde Kerk verdeelen, over te brengen op staatkundig gebied.

Men heeft getracht het Bewind in die geschillen te betrekken.

Men heeft naar leuzen gezocht, om die vereeniging tot stand te brengen en uit te breiden.

Bijbel, Nederland en *Oranje!* zietdaar de standaard, waarom men zich verzamelde.

Toen het Bewind zich van alle sympathie onthield, — welligt meer uit voorzigtigheid dan uit weerzin tegen het regt der gemeente, — werd *onder diezelfde leus* de strijd tegen dat Bewind aangevangen en geen ander Bewind kon, dan ook *zonder die leus* optreden.

Het April-Ministerie tracht nu wel *met de daad*, die leus als met een spons uit te wisschen en zoo doende den grondslag van zijn eigen oorsprong te verloochenen; maar onzelfstandig als het is, vindt het daartoe in eigen boezem geen krachts genoeg.

Bovendien: men begint reeds vroegtijdig in de aangekondigde vacature te voorzien; want, uit vrees dat *de Nederlander* eerlang zal zwijgen, begint nu een ander gedeelte der pers van »*protestantsche*« harten en van een »*protestantsch*« verbond op staatkundig terrein te spreken. Zoo doende komen wij nooit uit het labyrinth!

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Van alle kanten komen thans verslagen, correspondentien, berigten omtrent de gebeurtenissen in de Krim, hetgeen met het oog op de aankomst der beide pakketbooten eene van den 19 en de andere van den 23 uit Konstantinopel zeer ligt verklaarbaar is. De telegraaf heeft reeds van die aankomst melding gemaakt en de berigten door die pakketbooten aangebragt geresumeerd; thans ontvangen wij de dagbladen en correspondentien zelven.

De officiële rapporten van generaal Canrobert en lord Raglan loopen tot 17 April. De correspondentien daarentegen bevatten berigten tot den 21; maar noch de een noch de andere voegen eenige belangrijke feiten bij die, welke reeds bekend zijn. Onze lezers weten thans door telegrafische depêches, hoedanig de wederzijdsche toestand der oorlogvoerende partijen was op een veel later tijdstip dan dat, waarop de correspondentien ontvangen zijn, omdat de laatste der depêches den 29 April uit Sebastopol is verzonden. Op dien oogenblik was het vuur opgeheven. Wat de bijzonderheden van het bombardement betreft: die vindt men in verschillende verslagen, correspondentien enz.

Wat de diplomatische quaestie betreft, is de houding van Oostenrijk het punt, waarmede men zich thans het meest bezig houdt. Gelijk wij gister melden schijnt het, dat hetgeen men de militaire conventie tusschen die mogendheid en de Westersche mogendheden noemt reeds onderteekend is; maar niettemin zou er toch sprake zijn van de onderteekening van een stuk: het zou gelden eene soort van verklaring, waarin de ondeelbaarheid van de vier waarborgspunten wordt geproclameerd, dat is, dat eene der mogendheden niet eenige der punten zou kunnen goedkeuren en andere verwerpen.

Deze verklaring heeft waarschijnlijk ten doel om te antwoorden op het beweren dat Oostenrijk, nagenoeg geen belanghebbende in de aanneming der twee eerste punten van waarborg door Rusland zijnde, tamelijk geneigd zou wezen om van de andere partij te trekken. De verklaring zou alsdan ten doel hebben om aan te toonen, dat Oostenrijk de vier waarborgspunten niet van elkander scheidt. Maar het komt ons voor, dat de quaestie sedert lang niet meer betreft, de adhaesie van Oostenrijk aan de vier punten van waarborg; maar de uitlegging van het derde punt.

Men heeft beweerd, dat Oostenrijk aan Rusland reeds het ultimatum gerigt heeft, en dat het aan die mogendheid den oorlog zou verklaren, indien zij dat ultimatum niet aanneemt. Wij kunnen echter verzekeren, dat de zaken niet zoo zijn.

Vóór dat Oostenrijk zijn ultimatum tot Rusland rigt, moeten de Westersche mogendheden zelven hare goedkeuring daaraan geven en zich deswege met Oostenrijk verstaan.

De opstand in Ukraine moet niet van dien ernstigen aard geweest zijn als men aanvankelijk heeft verhaald.

Er zijn correspondentiën uit Athene tot den 25 April ontvangen. Zij bieden volstrekt geen staatkundig belang aan en bepalen zich bij de vermelding, dat, dank zij de krachtige maatregelen door de regering op de vorderingen der vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland genomen, de roof in de laatste tijden zeer verminderd is.

In Engeland is men bij voortduring zeer tegen het ministerie gezind.

Heden zal eene groote meeting gehouden worden, om te beraadslagen over hervorming in het beheer van zaken.

Eene andere vergadering, zamengesteld uit leden van het parlement, radicalen, en wat opmerkenswaardig is, ook uit chartisten, heeft dezer dagen plaats gehad. De chartisten schenen zich van hun uitsluitend karakter te willen ontdoen en tot de radicalen te naderen om deel te nemen aan den kruistogt.

Engeland heeft meermalen dergelijke crisis doorgeworsteld en de aristocratie was altijd zoo verstandig om, dan gepaste concessien te doen.

Het was een gelijksoortig initiatief, dat sir Robert Peel onsterfelijk maakte.

In de zitting van het Lagerhuis op eergister avond, heeft sir Wood medegedeeld, dat de schepen tot handhaving der blokkade in de Witte zee, tot vertrek gereed liggen. Er waren van lord Raglan geene depêches ontvangen.

Lord Clarendon heeft in het Hoogerhuis de overlegging toegezegd van de protocollen der Weener-conferentien; hieruit zal blijken op welke gronden de conferentien zijn geschorst, zijnde zij nog geenszins afgebroken.

Oostenrijk hoopt nog op het herstel van den vrede en graaf Buol heeft de nieuwe voorstellen van Rusland ter kennis van de gevolmagtigden gebragt, die thans zich met het onderzoek onledig houden.

De minister verklaarde, dat hij vooralsnog zijne meening niet kon te kennen geven omtrent Oostenrijk's houding.

Graaf Derby gaf als zijne meening te kennen, dat Rusland de geallieerden weet om den tuin te leiden.

De markies van Lansdowne zeide hierop, dat de handelwijze van Oostenrijk niet tengevolge kon hebben, dat de regering, ofschoon zij gaarne de hoop voedde op herstel van den vrede, verzuimen zou zich steeds krachtiger tot den strijd toe te bereiden.

De *Moniteur de la Flotte* meldt, dat het Oostzee eskader, kommandant Penaud, den 1sten dezer uit de haven van Cherbourg in zee is gestoken.

Eene telegraphische depêche meldt, dat den 2 Mei de ministeriële crisis in Sardinie nog voortduurde.

De markies de Villamarina is door den koning van Sardinie uit Parijs teruggeroepen, en reeds te Turijn aangekomen.

Uit Hamburg wordt medegedeeld:

De vice-admiraal Dundas is op het ontvangen van nieuwe bevelen uit Londen, met de geheele vloot uit de haven van Kiel naar de Oostzee vertrokken.

Uit Weenen wordt berigt, dat het vertrek van den baron von Hess, tot den 6den dezer is uitgesteld.

De zitting der Pruissische kamers is den 4den namens koning Frederik Wilhelm, door den heer von Manteuffel gesloten. Die eerste minister heeft bij deze gelegenheid eene redevoering uitgesproken, waarin, natuurlijk, sprake was van de tegenwoordige Europesche verwikkelingen. Te oordeelen echter naar het kort overzigt, dat de telegraaf van deze redevoering geeft, schijnt zij weinig staatkundige beteekenis te hebben, althans geen licht te verspreiden over den bijzonderen toestand van Pruissen.

Uit Warschau wordt in eene telegraphische depêche gemeld:

De Keizer, de grootvorsten Nicolaas en Michaël en generaal Rüdiger worden alhier verwacht.

De Keizerlijke amnestie voor het koningrijk Polen is ontvangen.

32,000 Grenadiers marcheren van Polen naar Lithauen.

Uit Spanje worden belangrijke bijzonderheden medegedeeld omtrent de sanctie, door de Koningin aan de wet op den verkoop van geestelijke en nationale goederen gegeven. Tot op den laatsten oogenblik was de Koninklijke goedkeuring onbeslist, en het was eerst na een langdurig onderhoud van Espartero met de Koningin en een collectiven stap van alle ministers bij H. M. te Aranjuez, dat Isabella II, op den avond van 29 April, er in toestemde om de wet te sanctioneren. Ingeval van weigering zou het geheel ministerie zijn ontslag genomen hebben.

De ultra-gematigden en de hooge geestelijkheid, die alle krachten hadden ingespannen, om dit resultaat te beletten, brengen de meest ongerijmde geruchten in omloop.

Volgens hen zou de Koningin een protest geteekend hebben om te verklaren, dat zij slechts voor geweld gezwicht heeft. Deze geruchten berusten op geen enkelen deugdelijken grond: Koningin Isabella wilde Spanje voorzeker niet aan een nieuwen burger-oorlog prijs geven.

Het bevestigt zich, dat de heer Franchi, vertegenwoordiger van den Heiligen Stoel bij het Spaansche hof, tegen de wet protesteren zal, en men verzekert zelfs, dat hij voornemens is zijn *exequatur* te vragen.

De Belgische kamer van volksvertegenwoordigers beraadslaagt thans over eene wet op de maten en gewigten. In de zitting van eergister wezen de heeren Verhaegen, van der Donckt en de Theux op de moeijelijkheid, welke er voor oude geneesheeren en apothekers in gelegen is, om zich bij hunne voorschriften of bij de uitvoering dier voorschriften te onderwerpen aan de regelen van het tiendeelig stelsel. Na vrij langdurige beraadslagingen besloot de minister van binnenlandsche zaken de bepaling in te trekken, waarbij het gebruik van dat stelsel verpligtend gemaakt wordt voor geneesheeren en artsenijmengers, zich voorbehoudende om haar op nieuw aan te bieden in de wet op de uitgave van een nieuwe pharmacopea of in die betrekkelijk de uitoefening der geneeskunde.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Bij de 2de Kamer is ingekomen een wets-ontwerp tot verhooging van het minimum van de opbrengst van den accijns op de suiker.

Dat wets-ontwerp luidt aldus:

Art. 1. De som van *zeven honderd vijftig duizend gulden*, voorkomende in art. 1 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* no. 94), wordt veranderd in de som van *één millioen gulden.*

Art. 2. In de plaats van *negentien gulden*, als afschrijving voor kandij aangenomen in art. 3 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* no. 94), wordt gesteld *achttien gulden vijftig cents*, en in de plaats van *zeventien gulden* voor melis en lompen, in hetzelfde artikel voorkomende, wordt gesteld *zestien gulden vijftig cents.*

Art. 3. Deze wet treedt in werking op 1o. October 18..

In de *Memorie van Toelichting* leest men het volgende:

Nadat gedurende geruimen tijd de opbrengst van den suiker-accijns, met het oog op het wettelijk vastgestelde cijfer van denzelve en op de uitgebreidheid van het binnenlandsch verbruik, niet slechts onbeduidend, maar bovendien uiterst wisselvallig was geweest, ontstond de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* no. 94) uit de overtuiging, dat bij eene meer doeltreffende inrigting, zonder te groot bezwaar voor de verbruikers, eene veel ruimere opbrengst voor de schatkist van dien accijns te wachten ware.

Deze verwachting is geenszins teleurgesteld. Van het in werking treden der zoo evengenoemde wet af, heeft de suiker-accijns jaarlijks vijftien tonnen gouds aan de schatkist afgeworpen, zonder dat de binnenlandsche ... daardoor werd gebruikt, en zonder dat het raffineren van suiker voor den uitvoer naar buiten 's lands heeft geleden.

Wel is waar werd ter inning der gevorderde som aan het einde van ieder halfjaar telkens een belangrijke ... noodig bevonden, over het nog onaangezuiverd bedrag de rekeningen der raffinadeurs, doch dit verschijnsel minder bevreemden wanneer men nagaat, dat op het tijdstip van de invoering der wet van 1852 nog een aanzienlijke voorraad geacquitteerde suiker als het gevolg der vroegere wetgeving voorhanden was, terwijl die voorraad zelfs thans nog niet geheel schijnt opgeruimd. De nevengevoegde staat A geeft een volledig overzigt nopens de ... komsten welke de wet van 1852 heeft opgeleverd.

Na de verkregen ondervinding omtrent de werking dier wet meende de Regering zich nu de vraag te moeten stellen, of de opbrengst van den suiker-accijns niet, zonder eenig ongerief te weeg te brengen, hooger kon worden opgevoerd. Zij mag in de eerste plaats daarbij zonder vrees voor tegenspraak aannemen, dat suiker, als niet tot de onmisbare levensbehoeften behoorende, maar veeleer als voorwerp van weelde te beschouwen, bij een steeds toenemend verbruik het geschikte middel geeft om aan de schatkist eene aanzienlijke opbrengst te verzekeren; en zij meent verder te kunnen aantoonen dat eene hoogere opbrengst van *f* 1,500,000 's jaarlijks aannemelijk is, zonder de belastingschuldige te zwaar te drukken, of eene ... uitgebreide en belangrijke industrie te storen.

De moeijelijkheid van ieder betoog, den suiker-accijns betreffende — de ondervinding heeft het meermalen ... de behandeling van dit ontwerp, ook in de Tweede Kamer geleerd, — ontstaat vooral uit de onzekerheid van ...

vens waarvan dat betoog moet uitgaan. Men kent wel met naauwkeurigheid den invoer ten verbruik van ruwe suiker en den uitvoer uit het vrije verkeer van geraffineerde; maar hoeveel geraffineerde suiker van eene gegeven hoeveelheid ruwe verkregen wordt, en hoeveel suiker, waarvan de belasting kan worden geheven, mitsdien in Nederland wordt verbruikt, hangt af vooreerst van het gehalte der ingevoerde ruwe suiker, en in de tweede plaats, van de meerdere volmaaktheid der bewerking. Iedere berekening hieromtrent kan slechts bij benadering worden gemaakt en zij moet, wil men niet mistasten, ruim worden genomen en steeds beneden de werkelijkheid blijven.

De Regering meent deze opmerking voorop te moeten zetten, opdat hare becijferingen uit dat oogpunt worde beschouwd.

De gemiddelde invoer ten verbruik van ruwe suiker over de laatste tien jaren heeft, blijkens den hierbij gevoegden staat B. 70 millioen pond bedragen, de gemiddelde uitvoer van geraffineerde over datzelfde tijdsverloop 50 millioen pond; om het verbruik van Nederland te kennen, kan men echter niet volstaan met deze laatste getallen van elkander af te trekken. Deze aftrek van ongelijknamige grootheden zou eene valsche uitkomst geven. Wel kan men aannemen, dat onder aftrek van het fabriek-verlies bij het raffineren, hetwelk gemiddeld op 2 pCt. der ruwe suiker kan gesteld worden, het verschil tusschen de beide opgegeven cijfers, en mitsdien 18,600,000 pond, ten verbruik in Nederland achterblijven; doch deze ponden bestaan voor een deel uit melissuiker en basterden, en voor een deel uit stroop.

Bij de berekening hoeveel de accijns op de suiker kan opbrengen, moet dit laatste voortbrengsel buiten rekening worden gelaten, en kan men uitsluitend de geraffineerde suiker in aanmerking nemen. Voor stroop wordt bij den uitvoer geen afschrijving gegeven. De uitvoer van dat artikel is dan ook van geen groote beteekenis, en de raffinadeur ziet zich verpligt bijna al de stroop, door zijne bewerking opgeleverd, aan de Nederlandsche markt te brengen, en daar, waar zij nog bovendien de mededinging aantreft van andere accijnsvrije stroop, als die van aardappelen en van boom- of veldvruchten, tegen iederen prijs af te zetten. Het overvloedige aanbod van dat artikel beneemt derhalve de mogelijkheid om hetzelve nog met accijns te bezwaren. Het komt er dus vooral op aan te weten hoeveel *geraffineerde* suiker voor het verbruik in Nederland wordt achtergelaten.

Vroeger heeft men verschillende berekeningen gemaakt om na te gaan hoeveel melissen, lompen, basterden en stroop door het raffineren van ruwe suiker werd uitgeleverd. Ofschoon, zoo als boven is gezegd, hierbij alles afhangt van het gehalte der door den raffinadeur bewerkte ruwe suiker, en van de deugdelijkheid zijner bewerking, gelooft de Regering evenwel bij de betere ruwe suikersoorten, welke tegenwoordig worden ingevoerd, de werkelijkheid gewis niet te overschrijden, wanneer zij de volgende *gemiddelde* verhouding aanneemt, waarin bij het raffineren de verschillende producten tot elkander staan: 80 per cent melis en lompen; 8 per cent basterden; 10 per cent stroop; 2 per cent verlies.

De ingevoerde 70 millioen pond ruwe suiker leverden mitsdien 7 millioen pond *stroop* uit. Van die *stroop* is, volgens staat C, gemiddeld over de laatste tien jaren, ruim 300,000 pond 's jaars uitgevoerd. In Nederland zijn dus ieder jaar 6,700,000 pond stroop achtergebleven, en er schiet alzoo van de 18,600,000 voor het verbruik 11,900,000 pond geraffineerde suiker over.

De geheele hoeveelheid *basterden*, uit de 70 millioen pond ruwe suiker verkregen, zou 5,600,000 pond bedragen hebben, en terwijl de uitvoer van basterden volgens den staat D. (de Regering heeft slechts over de *acht* laatste jaren gespecificeerde opgaven van den uitvoer van basterden) gemiddeld jaarlijksch verbruik in Nederland op ongeveer 5,000,000 pond basterden gesteld worden, en dien ten gevolge 6,900,000 pond melis en lompen zijn verbruikt.

Wierd nu van deze basterden en melis, deze laatste tot ruwe suiker herleid tegen een rendement van 80 pCt, de volle accijns, *f* 13.50 met 48 opcenten en 10 pCt. collectief zegel, welke de wet voor 100 pond ruwe suiker vaststelt, voldaan, dan zou aan accijns *f* 3,000,486 moeten betaald zijn.

Naar mate het rendement van melissen en lompen hooger dan 80 % moet aangenomen worden of de verkregen hoeveelheid stroop minder dan 10 % bedraagt, naar die mate zou de zoo evengenoemde som toenemen, zoodat zij al spoedig de 8 millioen gulden verre te boven zou gaan.

Hoe breed nu deze berekening genomen zij, meent de Regering daaruit echter veilig te mogen afleiden, dat eene opbrengst aan de schatkist van *f* 1,500,000, in verband met het wettelijk cijfer van den accijns, geen gelijken tred houdt met hetgeen over het verbruik aan accijns zou kunnen worden opgebragt. Intusschen mag hier niet uit het oog worden verloren, dat het in de bedoeling der bestaande wetgeving ligt om de raffinadeurs eene premie op den uitvoer te doen genieten. Hoe groot die premie in de laatste jaren geweest is kan bezwaarlijk worden nagecijferd, want het is onmogelijk na te gaan hoeveel de suiker-consumenten boven den werkelijken prijs der suiker aan accijns hebben voldaan. Wel schijnt men te kunnen aannemen, dat vroeger de volle accijns niet is voldaan en dat de premie mitsdien niet zoo aanzienlijk is geweest als het verschil tusschen *f* 3,000,436 en *f* 1,500,000. Wat echter meer dan *f* 1,500,000 door de belastingschuldigen aan accijns is opgebragt, heeft zeer waarschijnlijk eene niet onbelangrijke premie uitgemaakt.

Ofschoon het nu geenszins in de bedoeling der Regering ligt om die premie op eens geheel op te heffen, en daardoor welligt een belangrijken tak van Nederlandsche nijverheid in gevaar te brengen, meent zij evenwel, in verband met de thans in de Nederlandsche wetgeving geldende beginselen, om zooveel mogelijk van het stelsel van bescherming terug te komen, een stap voorwaarts te mogen doen, en ook ten aanzien van den suiker-accijns de wetgeving meer in overeenstemming te kunnen brengen met die beginselen, zonder daardoor de bestaande industrie te kort te doen: terwijl tevens aan de schatkist eene hoogere accijnsopbrengst zal verzekerd worden.

De Regering heeft dan ook daartoe te eerder kunnen besluiten, omdat zij naar aanleiding van het bovenstaande van oordeel is dat de wettelijke accijns op de suiker werkelijk zonder bezwaar voor de verbruikers ten volle kan worden geheven, en dat, zoo dit geschiedt, er voor de raffinaderijen, bij eene hoogere opbrengst aan de schatkist dan van *f* 1,500,000, nog eene vrij aanmerkelijke premie moet overblijven.

Deze beschouwingen hebben de Regering tot de meening geleid, dat die opbrengst voor de schatkist veilig tot *f* 2,000,000 kan worden verhoogd. Bij de aanneming van dat cijfer mag echter de afschrijvingssom, vastgesteld bij art. 3 der wet van 26 April 1852, niet voorbij gezien worden, maar vordert eene afzonderlijke overweging.

Voor een invoer van 70 millioen pond ruwe suiker, die in bewerking wordt genomen, opent men aan de raffinadeurs een accijns-crediet van *f* 9,450,000 in hoofdsom. Indien de opbrengst van den accijns voor de schatkist bepaald wordt op *f* 1,228,501 (hoofdsom van *f* 2,000,000), zal van dat crediet door afschrijving bij uitvoer niet meer kunnen worden aangezuiverd dan *f* 8,221,499. Liet men nu de afschrijvingsom op *f* 17, zoo als de bestaande wet die heeft aangenomen (de hoogere afschrijving voor kandij is steeds ter vereenvoudiging bij gelijksoortige becijfering buiten rekening gelaten) dan zou de zoo even genoemde som slechts door den uitvoer van ruim 48 millioen pond geraffineerde suiker kunnen worden aangezuiverd, en de gemiddelde uitvoer van 50 millioen pond zoo als die over de laatste jaren heeft plaats gehad, zou niet kunnen worden bereikt. De raffinadeurs zouden in dat geval gedrongen zijn de overige 2 millioen pond zonder afschrijving uit te voeren of ze op de binnenlandsche markt moeten brengen, waar dat meerdere aanbod niet zonder nadeeligen invloed zou blijven op de consumtieprijzen, in welke de raffinadeurs hunne aan de schatkist opgebragte belasting moeten kunnen terugvinden.

Om dus de uitvoer, zoo als die thans plaats vindt, op den bestaanden voet te behouden, moet de afschrijvingssom tot *f* 16.50 worden verlaagd. Bij zoodanig afschrijvingssom vertegenwoordigt de bovenstaande som van *f* 8,221,499 een uitvoer van ongeveer 50 millioen pond geraffineerde suiker.

De Regering vreest niet dat zoodanige verlaging van de afschrijvingssom nadeelig zal werken, Zij staat tot *f* 13,50 (pen accijns in hoofdsom van 100 pond ruwe suiker) als $81\frac{82}{100}$ tot 100. Met een rendement van slechts 82 per cent en eene afschrijvingssom van *f* 16.50 kunnen dus de raffinadeurs den gecrediteerden accijns, behoudens de opbrengst aan de schatkist, ten volle aanzuiveren. Wat zij meer aan geraffineerde suiker dan dit rendement voortbrengen — en, zoo als boven is gezegd, mag het gemiddeld rendement hooger worden gesteld — kunnen zij op de binnenlandsche markt plaatsen, waar de door den accijns verhoogde prijs der suiker hun nog een belangrijk voordeel zal aanbieden.

Wel is waar, dat bij het behoud van de afschrijvingssom van *f* 17.00 van melis en lompen eene trapsgewijze vermindering dezer som ook zou moeten volgen door de bepaling van art. 4 der wet van 1852, doch om daartoe te geraken zou de schatkist welligt gedurende geruimen tijd een gedeelte moeten missen van de som, waarop de opbrengst van den accijns is geraamd, en zou ook de handel en nijverheid schade kunnen lijden, wanneer de rekening van de raffinadeurs geen voldoende cijfers aanboden waarop bij uitvoer afschrijving kon worden verleend.

De Regering mag wijders niet nalaten er hier op te wijzen, dat sinds 1851 de ondervinding in Belgie heeft geleerd dat eene afschrijvingssom, zoo als het wetsontwerp die aanneemt, geenen nadeeligen invloed op de raffinaderijen uitoefent. Bij een Koninklijk besluit van 18 October 1851 is de afschrijvingssom voor melis en lompen in Belgie tot op fr. 55.50 verminderd. In verband met het bedrag van den accijns op ruwe suiker — 45 fr. per 100 pond, — gaat dit bedrag der afschrijvingssom dus uit van een aangenomen rendement van ruim 81 per cent. Onder die bepaling is, volgens de officiële statistiek, blijkens den E, in Belgie de invoer van ruwe suiker en de uitvoer van geraffineerde, aanmerkelijk toegenomen.

De Regering mag vertrouwen dat de zooveel meer uitgebreide Nederlandsche nijverheid onder gelijke voorwaarden niet bij de Belgische zal behoeven achter te staan.

Bij art. 3 van het wetsontwerp is voorgesteld de wet met 1 October 1855 in werking te doen treden. omdat op dien dag een nieuwe zes-maandelijksche termijn begint, in overeenstemming met art. 2 der wet van 26 Augustus 1852 (*Staatsblad* no. 94).

's Gravenhage, 5 Mei.

Bij Koninklijk besluit van 31 Maart 1855, no. 78 heeft Z. M. bewilliging verleend aan J. H. van Gent, koopman, en acht anderen, allen te Schiedam, tot het oprigten aldaar der naamlooze vennootschap de Stoomkorenmolen de Draak, op den voet als bij het overgelegd ontwerp der acte van oprigting bepaald is.

Z. M. heeft benoemd tot auditeur militair bij het provinciaal kommandement van Utrecht, mr. C. L. Schuller tot Peursum, advocaat te Utrecht, en de ontvangkantoren der directe belastingen en accijnsen te Montfoort en te Linschoten vereenigd tot één kantoor van ontvangst, hoofdplaats Montfoort, en is tot ontvanger van dat vereenigd kantoor benoemd de heer W. Gerritsen, thans ontvanger te Montfoort.

Wij vernemen, dat de heer kolonel Schimpf, vroeger chef van den generalen staf van het Indische leger, benoemd is tot Gouverneur van Suriname, en tevens bevorderd tot Generaal-majoor titulair.

Ter aanvulling van ons berigt uit Deventer, voorkomende in ons No. van gister, wordt thans uit diezelfde stad het volgende medegedeeld:

Voor eenige dagen is alhier overleden Mejufvrouw Hendrika van Calker in den ouderdom van bijna 89 jaren. Een gedeelte van haar aanzienlijk vermogen heeft zij bij testament tot weldadige doeleinden bestemd, legaterende o. a. aan de armen van de Doopsgezinde gemeente te Deventer (tot welk kerkgenootschap zij behoorde), *f* 40,000, aan de kweekschool voor Doopsgezinde predikanten te Amsterdam *f* 8000, aan het bestuur dier school, ter ondersteuning van behoeftige gemeenten, *f* 4000, aan de Hervormde Diaconie alhier *f* 18000, aan de Roomsch Katholijke armen *f* 13000 aan de Luthersche armen *f* 9000, aan die der Israëliten *f* 2000, aan de Afgescheiden Hervormde gemeente *f* 500; voorts nog aan de Israëlitische gemeente *f* 4000, aan het algemeen armbestuur *f* 3000, aan de R. Katholijke weezen *f* 1000, aan het oude-vrouwengesticht het Meijershof *f* 1000, aan de teekenschool *f* 1000, aan het blinden-instituut te Amsterdam *f* 3000, aan het instituut voor volwassen blinden aldaar *f* 3000, aan het instituut voor doofstommen te Groningen *f* 3000, aan het bijbelgenootschap *f* 3000, aan Christelijk Hulpbetoon *f* 1000 en aan de inrigting voor jeugdige misdadigers *f* 2000.

H. K. H. Mevrouw de Prinses Marianne der Nederlanden, heeft aan de commissie tot inzameling van liefdegiften, ten behoeve van de nagelaten betrekkingen der met de pink *de Jonge Cornelia* verongelukte visschers, eene gift van *f* 50 doen toekomen.

Het adres uit de gemeente Slochteren tegen het bij de Tweede Kamer door de Regering ingediende wetsontwerp betrekkelijk de veeartsenijkunde, voor zoover de uitoefening hiervan uitsluitend wordt opgedragen aan de rijks-veeartsen, is dezer dagen door meer dan driehonderd van de notabelste ingezetenen onderteekend, aan de Tweede Kamer ingezonden. Het slot van het adres luidt als volgt:

Supplianten gelooven dat de bedoeling van het Gouvernement in dezen eerlijk en opregt is, en deelen niet in het gevoelen van velen, namelijk dat het enkel zou geschieden om de tegenwoordige rijks-veeartsen te favoriseren; maar de Kamer vergete het niet, dat het hoogst moeijelijk voor een minister is, om van de hoogte zijns zetels, in al zijnen omvang af te dalen tot het nederige practische leven van den veehouder, en dat in weerwil van de edelste bedoelingen, de dwaaste dingen worden begaan. Deze wetsvoordragt is er weer het bewijs van. Dergelijke vexatoire wetten zijn geheel in strijd met den landaard hier te lande, ja, met geheel den Nederlandschen volksgeest.

Blijkens nadere mededeeling van het Oostenrijksche telegraafbestuur, zijn in het koningrijk Napels nog telegraafkantoren geopend te Avellino, Cancello, Caserta, Molo di Gaeta, Nola, Salerno en S. Maria.

De verzendingskosten van een enkel berigt naar een dezer kantoren zijn gelijk aan de vroeger voor Napels bekend gemaakte, met uitzondering van de berigten naar Molo di Gaeta, waarvoor 1.20 gl. minder wordt betaald.

Berigten naar het koningrijk Napels worden voorloopig slechts in het Italiaansch aangenomen.

Bij deze berigten wordt, behalve het adres en de onderteekening, ook de dagteekening gevorderd en bij het tellen der woorden medegerekend.

In Frankrijk zijn telegraafkantoren opengesteld te Gex en St. Malo.

Het kantoor te Gex is slechts van 10 ure des voormiddags tot 5 ure des namiddags geopend.

Volgens mededeelingen van het Oostenrijksche telegraafbestuur, zijn te Alexinaez en Kragujewacz, in Servie, telegraafkantoren geopend.

De overseiningskosten voor een enkel berigt van de Oostenrijksch Servische grens daarheen bedragen voor de eerstgenoemde plaats 3.60 gl. en de laatste 2.40 gl.

Het kantoor te Alexinacz heeft eene doorloopende nachtdienst.

Wij lezen het volgende in de *Noordbrabanter*:

Dagelijks zien wij in de *Staats-Courant* vermeld dat bij het Departement van Binnenlandsche Zaken deze of gene som voor de algemeene noodlijdenden door den watersnood is ingekomen. Geen enkele gulden wordt onaangestipt gelaten; zoowel de offers van het binnen- als van het buitenland, niet alleen de giften van particulieren, maar ook van vereenigingen worden in het *Staatsblad* opgenomen. Welnu, het is bekend dat op 9 April jl. door de directie der societeit *Casino*, onder medewerking der verschillende muzijk-gezelschappen te dezer stede, een concert is gegeven ten voordeele der slagtoffers van de ramp, welk concert de niet onaanzienlijke som van ruim 900 (zegge negen honderd) gulden, opgebragt heeft.

Thans is alzoo reeds bijna eene maand verloopen, en het komt ons, even als elk ander, verwonderlijk voor dat de *Staats-Courant* tot heden toe deze bijdrage der liefdadigheid onvermeld laat.

Wij zijn diensvolgens allezins geregtigd om te vragen, wat de rede van dit stilzwijgen is.

Drie gevallen zijn denkbaar:

1o. de Directie van de Societeit *Casino* heeft de gelden nog niet overgezonden; of

2o. Zij zijn op de post blijven liggen, vermist en niet aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken ter hand gesteld; of

3o. Zoo deze som aan het Ministerie van Binnenlandsche zaken bezorgd is, is zij aldaar vermist of heeft men, hetzij door vergeetachtigheid of om welke rede dan ook, de bekendmaking verzuimd?

Wat het eerste geval betreft, meenen wij de overtuiging te hebben dat de Directie van *Casino* zorgvuldig voor de verzending gezorgd heeft.

Nu zouden wij echter niet gaarne een onverdiende blaam op de postdirectie, evenmin op de agenten bij de bureaux van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken werpen; maar wij zouden toch gaarne, en tot voldoening van de liefdadige medebegiftigers en in het belang van de watersnoodlijders, de zekerheid erlangen, dat de negen honderd gulden door het Concert opgebragt, in de algemeene offerbus van onze door rampen geteisterde broeders zijn overgestort.

Ieder weldenkende zal, naar wij vertrouwen, ons verlangen billijken; en wij verwachten dan ook dat zoodra mogelijk een helder daglicht over deze zaak verspreid wordt!

Gedurende de maand April jl. heeft de Hollandsche IJzeren Spoorweg opgebragt aan reizigers *f* 81,870, aan goederen enz. *f* 15,133.18½; totaal *f* 97,003.18½.

Gedurende de maand April jl. heeft de Rijn-Spoorweg opgebragt aan reizigers *f* 42,685.95; aan goederen enz. *f* 11,134.01; totaal *f* 53,819.96.

Leijden, 4 Mei. Heden promoveerde alhier tot doctor in de regten de heer F. A. A. Schönermarck, van Soerabaija, na verdediging van *Theses Juridicae Inaugurales*.

Op de te Haarlem eergisteren gehouden verkooping van Haarlemmermeer-gronden, zijnde 601 bunders, 70 roeden verkocht voor *f* 248,000; zijnde gemiddeld ruim *f* 411 per bunder.

De Gemeenteraad van Amsterdam heeft besloten het beursgebouw in de drie wintermaanden te verlichten.

Wij deelden gisteren een uit de *Utrechtsche Courant* overgenomen berigt mede, dat door zekere Mw. B. te Amsterdam mishandelingen zouden zijn gepleegd op een behoeftig door haar opgenomen kind. Het *Handelsblad* zegt te kunnen mededeelen, dat noch bij het parket der regtbank, noch bij de politie aldaar iets van het bedoelde bekend is.

Groningen, 3 Mei. Daar in het buitenland telkens meer telegraaflijnen worden aangelegd, erlangt ook de telegrafische correspondentie hier te lande bij den dag eene grootere uitbreiding. Die uitbreiding oefent evenwel op den spoed van het overseinen een' zeer nadeeligen invloed uit, daar hier wel nieuwe kantoren opengesteld, doch geene nieuwe lijnen aangelegd worden.

Zoo moeten over de ééne lijn, die er slechts tusschen hier en Amsterdam bestaat, de depêches van en naar Assen, Meppel, Zwolle, Deventer en Utrecht geseind worden. Daarlangs moeten eveneens worden geëxpediëerd de berigten, die van eene dier plaatsen naar Belgie, Frankrijk, Engeland, enz. worden afgezonden, of omgekeerd, Leeuwarden, Harlingen, Almelo, Zutphen en meer andere steden zullen ook daarmede spoedig in verband gesteld worden. Wordt er dus geene tweede lijn aangelegd, dan mag men verwachten, dat bij de minste drukte de depêches groote vertraging zullen ondergaan. Reeds thans hebben wij en andere hier ter stede dit bij ondervinding, en bijna iedere dag levert er nieuwe bewijzen van.

Het aanleggen van eene tweede lijn wordt dan een volstrekt vereischte. Wat helpt toch eene communicatie per telegraaf als men uren op het ontvangen van berigten langs dien weg moet wachten? Daarom zal het gouvernement ernstig op het aanleggen van eene tweede lijn bedacht moeten zijn. In Amsterdam, zijn naar wij vernemen, reeds adressen opgezonden, waarin daarop wordt aangedrongen

(*Gr. Ct.*)

Deventer, 4 Mei. Het is aan het alhier gevestigde Departement der maatschappij ter bevordering van nijverheid eindelijk gelukt de reeds lang beraamde Hulpbank tot stand te brengen, waarvan men zich veel goeds voorstelt voor den mingegoeden doch eerlijken ambachtsman en koopman.

Varia.

De oogen en de ooren.

Niet zelden ziet men de zinnen, waarmede de natuur den mensch bedeeld heeft, voor de inwendige indrukken aan, die de ziel door hare zintuigen omvangt. De gevoelens zijn talrijk en onbeperkt; de zinnen gaan geen zeker getal te boven, dat vastgesteld is bij de volledige organisatie van den mensch. De zinnen bedriegen ons nooit, althans zeer zelden; zij hebben niet altijd dezelfde fijnheid, dezelfde gevoeligheid; de een wordt somtijds ten nadeele van den ander volmaakter; maar zij misleiden ons niet zoo als onze gevoelens, omdat de indrukken, die ons hart en onzen geest treffen, in verband staan tot de organieke oorzaken van ons wezen: de deur der zinnen is geopend voor duizende onbestemde, duistere en onbepaalde indrukken, die invloed oefenen op de genegenheden, de hartstogten en alle bewegingen der ziel!

Wij voelen met de handen; door middel van de vingers leeren wij de voelbare eigenschappen kennen; wij onderscheiden den smaak met de tong en het gehemelte; wij snuiven de geuren met de neusgaten in; wij hooren met de ooren, die de geluiden opvangen; met onze oogen onderscheiden wij het licht, de vormen, de bewegingen en den afstand. Zoo is de mensch georganiseerd.

Men beneme mij de reuk, den smaak en het gevoel, en ik wil ze u gaarne afstaan, wanneer ik slechts mijne oogen en mijne ooren mag behouden. Men make mij vreemd aan de welriekende geuren der bloemen, wanneer de zon opkomt, maar men benevele mij niet het prachtige schouwspel van hare terugkeer aan de kimmen. Omring mij met geuren, die een ander zullen bedwelmen en die voor mij geenerlei reuk zullen hebben, maar spreid voor mijne oogen geen digten sluijer uit over de bloemen, het groen en de bekoorlijkst gelegene streken; men make mij ongevoelig voor den smaak der lekkerste spijzen en van de fijnste wijnen; zij mogen mij flaauw en smakeloos toeschijnen, maar laat mij mijmeren bij het zachte gemurmel van de beek in het met bloemen bezaaide land en aan het melodieuse gezang van de vogelen in het bosch; laat mijne ziel vreugde gevoelen bij het hooren van de toonen van de stem van haar, die ik bemin! Mijne handen mogen zich met dezelfde onverschilligheid bewegen op dons of op rotssteen, op fluweel of op het vel van den zeerob, ik laat die uitwendige gevoelens aan u over; maar ik moet kunnen zien en bewonderen al hetgeen de mensch en de natuur schoon, grootsch en verheven hebben voortgebragt; ik moet met belangstelling en verrukking kunnen hooren die gesprekken, die geluiden en die harmonien, die zooveel aangenaams rondom ons verspreiden op het netelig levenspad; ik moet mij kunnen bedwelmen door het beschouwen der tafereelen van de natuur, van die tooveres, die zoo bewonderenswaardig is in al hare meesterstukken, in haar spelen, in hare luimen en zelfs tot in hare geringste gewrochten.

Het gezigtsorgaan is het uitmuntendste der organen. Zegt men niet, dat de oogen zijn de spiegels van de ziel? Zij zijn ook de taal der ziel; daar komen alle gevoelens van den mensch zich afteekenen, daar vertoont zich den mensch in zijn geheel en vertoont bij zich beurtelings geestig, teeder, opregt, dom, slecht, geslepen en valsch; daar eindelijk is het kenteeken gelegen van de hoedanigheden en de gebreken van zijn geest en van zijn karakter, van zijne hartstogten en zijne gevoelens. De oogen spelen eene groote rol in onze gedachten en in onze indrukken. Wil men uitdrukken, dat men iemand zeer bemint, dan zegt men, dat men hem lief heeft als de appels van zijne oogen en men neemt dan als term van vergelijking datgene, waaraan men het meest hecht; spreekt men daarentegen van twee vijanden, die eene hevige twist hebben, dan zegt men zij gunnen elkander het licht in de oogen niet of zij zouden elkander wel de oogen willen uitkrabben, zelfs dan, wanneer zij elkander wel het hart uit het ligchaam zouden willen rukken.

Men bedekt met de oogen het goed van zijnen naasten, dat men begeert; men strooit zand in de oogen van hen, die men wil bedriegen; men sluit ze uit toegevendheid, uit zwakheid of uit lafheid; men opent ze uit liefde tot het schoone, uit nieuwsgierigheid, uit voorzigtigheid; men slaat ze neder uit nederigheid of schaamte, men wendt ze af uit afkeer of verachting.

Er zal steeds zand in de oogen gestrooid worden, zoolang er kwakzalvers en hunne slagtoffers zijn. Men verblindt de menschen om een strik aan hunne zwakheden te leggen. Inderdaad is die glans dikwijls slechts een digten nevel; maar zij, die er inloopen, gelooven, dat zij de zaken helder doorzien.

Larochefoucauld, die de natuur al hare betoovering ontneemt, zegt dat de vriendschap gelijkt op een licht, dat verdwijnt hoe meer het zich verwijdert. Men heeft dit den somberen zedemeester zeer kwalijk genomen en echter is het een spreekwoord geworden: uit het oog, uit het hart. De oogen van den geest zijn de rede, die onderzoekt en beoordeelt; de oogen van het geloof zijn het onbeperkte vertrouwen; de oogen van een ander, dat is vooringenomenheid, eene gunstige of ongunstige meening.

De mensch, die van het gehoor beroofd is, is gewoonlijk somber; vreemd aan alle gesprekken, aan alle geluiden, blijft zijn wezen dikwijls onbewegelijk, te midden van al de indrukken, die wij door dat orgaan ontvangen; daarentegen is de blinde gewoonlijk vrolijker en gezelliger. Maar, indien eigenbaat vergeeflijk is, dan is het wel aan den ongelukkigen, die door de natuur mismaakt, of door het ongeluk getroffen, van het gehoor beroofd is: ik voor mij zou, om van twee kwaden het beste te kiezen, liever mijne oogen, dan mijne ooren verliezen. Het oor is beurtelings gevoelig, hard, fijn, juist of teeder. Een lang oor is iemand, van wien men al dadelijk geene gunstige meening heeft.

Die te gevoelig is, zich om het geringste opblaast, en zich zonder reden boos maakt, is, zegt men, kitteloorig. Gehoor hebben bij iemand, dit wil zeggen, vrijen toegang hebben om eenige gunst te vragen, of om eene vergulde pil te doen slikken. Een onaangenamer titel heb ik nimmer hooren geven, dan wanneer men van iemand zeide: hij ziet er uit als een oorwurm. Die doof is aan 't linkeroor wil niet hooren, en hem, die alles het eene oor in, en het andere uit laat gaan, moest men wel eens de ooren wasschen.

De ooren der grooten zijn somtijds lange ooren, die naar willekeur openen en sluiten; men moet ze wel bij die ooren trekken, voor dat zij hooren. Het is niet ongewoons, dat zij zich achter die ooren krabben, nadat iets gebeurd is, waarvoor zij verdienden, dat men hen de ooren sloeg of ze de ooren afsneed.

Een gelukkig mensch gaat na den dag genoegelijk volbragt te hebben, op beide ooren liggen slapen; een oud spreekwoord zegt, dat een ongeluk niet half zoo zeer treft, dan wanneer het onverwacht komt; het treft minder wanneer men het met zijne eigene ooren heeft gehoord; maar dit is geene uitkomst voor den armen drommel, die zulk gebrek heeft aan de eerste behoeften des levens, en die op al uwe fraaije woorden een ander Fransch spreekwoord zou kunnen voorhouden, dat niet minder waar is, luidende: ventre affamé n'a point d'oreilles. (Praatjes vullen geen gaatjes.)

AUGUST DE CLAVEREAU.

(Vertaald uit Dr. Waps *Astrea*, Maart 1855.)

Advertentien.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 5 Mei 1855

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	62¾ 5/8 ¼			
Dito Certificat. .	3	74¾ 5/8	*Hope* 1798/1816	5	101⅞
Dito Dito . .	4	91¾ 5/8 ¼	Dito 1828/1829	5	101
O. I. Leening . .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito.	4½	86⅝
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	76⅝
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	5	
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2½	50¼	Dito 1854 . . .	5	81⅛
Frankrijk.			Inschr. Assig. .	6	
Obligatien . . .	3		Certific. dito. .	6	59⅝
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	18 3/16 ¼	Obligatien . . .	4	69⅝
Dito Buitenl. .	3	86⅞ 87⅛	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. a. m.	3	31¾ ⅜ ¼			
Bew. Sp. Com.		4 9/16	Metalliek . . .	5	60⅝
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	78⅝
Portugal.			Dito Nation. .	5	64⅞
Londen nieuwe.	3	87 13/16 ⅞	Dito 1847 . .	2½	31⅝
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	31⅝

Philad., Bank-act. $21\frac{1}{16}$; Gren., te Lond. Onb. dito Uitg. $6\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$; Venez. $3\frac{3}{4}$ pct. $25\frac{1}{2}$, 26.

De markt was heden bij tragen handel wederom gunstig gestemd, alleen in Oostenrijksche welke het hoogst gezocht waren was de omzet nog al van eenig belang.

LONDEN, Vrijdag 4 Mei. Consols op t. $88\frac{1}{8}$, $\frac{7}{8}$, 88 N. Mexic. 3 pct. $20\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Sardinie 86; Spanje 1 pct. $18\frac{1}{4}$; dito Certific. 4, $\frac{1}{4}$; Holl. 4 pct. 91; Turksche ning 73.

In de gisteren gehouden zitting der bank-directeuren het disconto van $4\frac{1}{2}$ op 4 pct. verminderd.

PARIJS, Vrijdag 4 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 93.50; pct. 69.90; dito Slot 68.95; Sp. binn. 3 pct. $31\frac{1}{2}$; pct. $18\frac{1}{8}$.

WEENEN, Vrijdag 4 Mei. N. Metall. $79\frac{1}{2}$; Nat. $84\frac{1}{8}$; Bankactien 975; Lombarden 100; Loten 1854 Zilver 28; Wissel op Londen 12.27; dito op Parijs

---

MADRID, Donderdag 3 Mei. Sp. 3 pct. binn. 31,90 pct. 18.05.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.